

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εξελίξεις, Προβλήματα και Προοπτικές

Κωνσταντίνου Α. Κάρμα

Περίληψη

Η εργασία αυτή έχει επίκεντρο τους νέους που τελειώνουν το γυμνάσιο και δεν συνεχίζουν σπουδές μετά το λύκειο σε ΤΕΙ ή σε πανεπιστήμια. Στο Κεφάλαιο 1 κυρίαρχο ερώτημα γι' αυτούς είναι το εξής: "Σε τί βαθμό το εκπαιδευτικό σύστημα που θεμελιώθηκε την δεκαετία του '80 και εξελίχθηκε μέχρι τις μέρες μας, έχει ανταποκριθεί στις ανάγκες τους να βρίσκουν παραγωγική απασχόληση;" Για την απάντηση ως ειδικότεροι σκοποί (objectives) επιλέγονται οι εξής:

- Η διερεύνηση των ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης στα λύκεια και στις επαγγελματικές σχολές όλων των κατηγοριών μετά το 1976.
- Η διερεύνηση των ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης στα Κέντρα Ελεύθερων Σπουδών (ΚΕΣ) και στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ).
- Η κριτική θεώρηση των εξελίξεων στον προαναφερθέντα χώρο την περίοδο 1974-2006 με γνώμονα την ανάγκη ανεύρεσης ενός Νέου Σχήματος σημαντικά διαφορετικού από όλα τα προισχύσαντα, ικανού να αντέξει.

Στο Κεφάλαιο 2 (Θεωρητικές Προσεγγίσεις) σκιαγραφείται η θεωρία του ανθρωπίνου κεφαλαίου και οι επιπτώσεις της στην επένδυση για επαγγελματικούς σκοπούς. Παράλληλα επισημαίνεται το ενδιαφέρον της UNESCO, του OECD και της Ε.Υ. για την κατασκευή κοινά αποδεκτών δεικτών συγκρισιμότητας [του International Standard Classification of Education 1997 (ISCED-97, σε επτά επίπεδα 0-6) και της Ενοποιημένης Κλίμακας Κατάταξης Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Εμπειρίας (Consolidated Directive σε πέντε επίπεδα 1-5)] και ερμηνεύονται οι έννοιες της ισοτιμίας, της αντιστοιχίας και του κοινοτικού κεκτημένου (acquis communautaire). Στο Κεφάλαιο 3 γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού συστήματος (Πίνακες 1 και 2 για το τυπικό και το άτυπο σκέλος αντίστοιχα). Στο Κεφάλαιο 4 εκτιμώνται οι επιλογές των νέων στο τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσής των και οι προτιμήσεις τους για τα λύκεια και τις επαγγελματικές σχολές όλων των κατηγοριών. Στο Κεφάλαιο 5 εξετάζεται η επαγγελματική εκπαίδευση σε δύο από τις περισσότερο γνωστές μονάδες της άτυπης εκπαίδευσης, τα ΚΕΣ και τα ΙΕΚ. Στο Κεφάλαιο 6 γίνεται κριτική αξιολόγηση των εξελίξεων στο χώρο της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. Η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις (Κεφάλαιο 7) και με έναν Επίλογο από τον οποίο επισημαίνονται τα εξής:

"Συνεπώς, αυτό που χρειάζεται σήμερα η χώρα μας δεν είναι η συνεχής αναζήτηση σχημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης (προϊόντα συνεχών μετονομασιών λυκείων, εξετάσεων εισόδου στα πανεπιστήμια και συντελεστών βαρύτητας των εξεταζομένων μαθημάτων) αλλά η αναζήτηση και η θεμελίωση ενός Νέου Σχήματος το οποίο θα διαρκέσει". Το δε υπόψη Νέο Σχήμα για να διαρκέσει "δεν μπορεί να είναι προϊόν Ομάδας Εργασίας ούτε άθροισμα εισηγήσεων προς το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας που θα γίνουν ενδεχομένως πορίσματα του τελευταίου προς την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας". Επιβάλλεται να είναι προϊόν σοβαρής αναλυτικής μελέτης, ανάλογη προς τις μελέτες και τους χρηματικούς πόρους για μεγάλα έργα όπως η Γέφυρα Ρίου-Αντιρίου, η Αττική Οδός, και κάθε άλλο μεγάλο έργο (project) όχι κατ' ανάγκην έργο αποκλειστικά και μόνον υλικών υποδομών.